

P. G. WODEHOUSE:

GLEDELIG JUL - GODT NYTTÅR

Oversatt for A-Magasinet julenummer av
JACK JACKSON
Med tegninger av WILLIAM LUNDEN

Når julen nærmer sig er det likesom et nytt sinnelag senker sig over menneskeheten, et sinnelag fylt av munterhet og god vilje. Underordnede i hoteller og restauranter og denslags smiler når vi viser oss. Våre pårørende på landet skriver lange brev til oss, breddfulle av nyheter, og samtidig funderer de på hvad vi vil gi dem til jul. Vennene våre hilser oss med et muntert — «Ja, nu er det jo snart jul igjen», og så lover de høytidelig at nu skal de være ytterst varsomme inntil de får vite hvad slags julegaver vi vil gi dem.

Hjertensgodhet, fred og forsoning ser man overalt, det er som å lese Dickens.

Under denslags forhold er det nødvendig å være forberedt. Det er nytteløst å innbille sig (som enhver av oss har gjort i de mer optimistiske øieblikk) at folk vil ta undskyldninger og historier om pakker som er kommet på vivank i posten, for god fisk. De forsøkte jo — hvis De vil erindre — i 1925, og denslags går ikke to ganger.

Nei, presanger må kjøpes, pointet er å komme så lettvtint fra det som mulig.

Hovedregelen, når vi kjøper julegaver, er å velge noget som skinner. Hvis gjenstanden

er av lær, må den skinne som leggen på en ny ridestøvel. Dersom gaven er av sølv, må den stråle med en voldsomhet som hittil ikke har været observert maken til hverken på land eller sjø. Selv det mest kritiske menneske vil ofte bli forledet til å tro at det som er blankt også er dyrt.

En lommebok som skinner vil ofte opnå et godt resultat, mens en mer triviell gave, selv om den er dobbelt så dyr, bare vil bli mottatt med en rynkning på nesen.

Bøker er svært populære i år. Det er meget få ting som klarer å skinne så sterkt som samlede verker av Longfellow, Tennyson eller Wordsworth, særlig Longfellow. Jeg har sett en almindelig husflue lande på ryggen av Longfellow og så skil tvers over hans samlede verker, for, som avslutning, med usedvanlig voldsomhet å havne helt avmektig mot veggen. Av denne grunn vil samlede verker alltid være en velkommen gave. Vi kan anbringe dem i salongen, hvor de vil gjøre god tjeneste som fluepapir.

Samlede verker kan også bli brukt som spill.

Intelligens er vårt nødanker når vi skal kjøpe julegaver. Dette til nærmere overveielse for en og hver. Vi må alltid ha for øie at mottageren som regel vil ha behov for å bruke gaven, som gave, når en eller annen gifter sig. Megen elendighet er avstedkommet i de tusen hjem på grunn av manglende forståelse av dette. Jeg kan ikke si mig fri for det selv heller.

Jeg husker at jeg i sin tid gav en venn en nokså forferdelig vinkaraffel som julegave. Jeg hadde fått dette møbel som fødselsdagsgave fra tante Charlotte, og

Dersom gaven er av sølv, må den stråle med en voldsomhet som hittil ikke har været observert maken til hverken på land eller sjø.

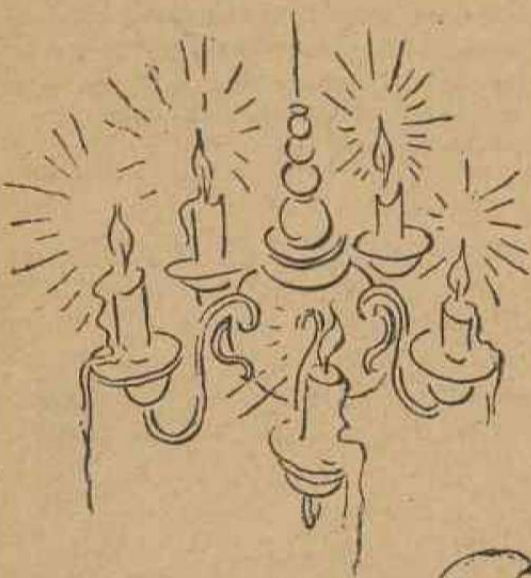
(det visste jeg ikke) på karaffelen stod en inskripsjon «I kjærlig erindring fra C. B. H.». Min venn brukte selvfølgelig denne karaffelen som bryllupsgave til en av sine venner, men det skulde han ikke ha gjort, for da bruden fikk se inskripsjonen, og brudgommen var helt ute av stand til å gi en fyldestgjørende forklaring på denne «kjærlige erindring fra C. B. H.», fikk hun et overtak på ham som han aldri helt kom over. Det var først da retten hadde separert det lykkelige par at han fikk se portnøkkelen sin igjen.

Hvor helt forskjellig var ikke den «Røkerens ideelle venn» som jeg fikk til jul i 1922. Det var gave det. Jeg fikk den av en av mine onkler, og den inneholdt alt, inklusive en messinghistorie til å kutte cigarspissen med; De vet en slik greie som gjør røkning usmakeilig for enhver rettenkende mann. Jeg nøler, jeg stoler nemlig ikke helt på min erindring, og det er jo en meget alvorlig ting å fremsette en beskyldning; men jeg synes å huske at det fulgte med en fløielskalott også — en slags røkekalott.

En gammel skolekamerat giftet sig i 1923. Jeg gav ham «Røkerens ideelle venn», og tenkte ikke mer på den. Jeg blev imidlertid noget overrasket da jeg julaften 1924 fikk den som gave fra en fjern fetter. I 1925 brukte jeg den som julegave igjen, men det var ugjørlig å bli kvitt den, og i 1930 pakket jeg den ut igjen; denne gang optrådte den som gave fra den selvsamme onkel som gav mig den i 1922. Det kan man kalle å løpe linjen ut. Den virket næsten som ny, skjønt røkekalotten manglet. Det er mulig at denne røkekalotten ikke tilhørte settet. Jeg kan også tenke mig den mulighet at tidens tann har tæret sterkere på fløielen enn på messingen.

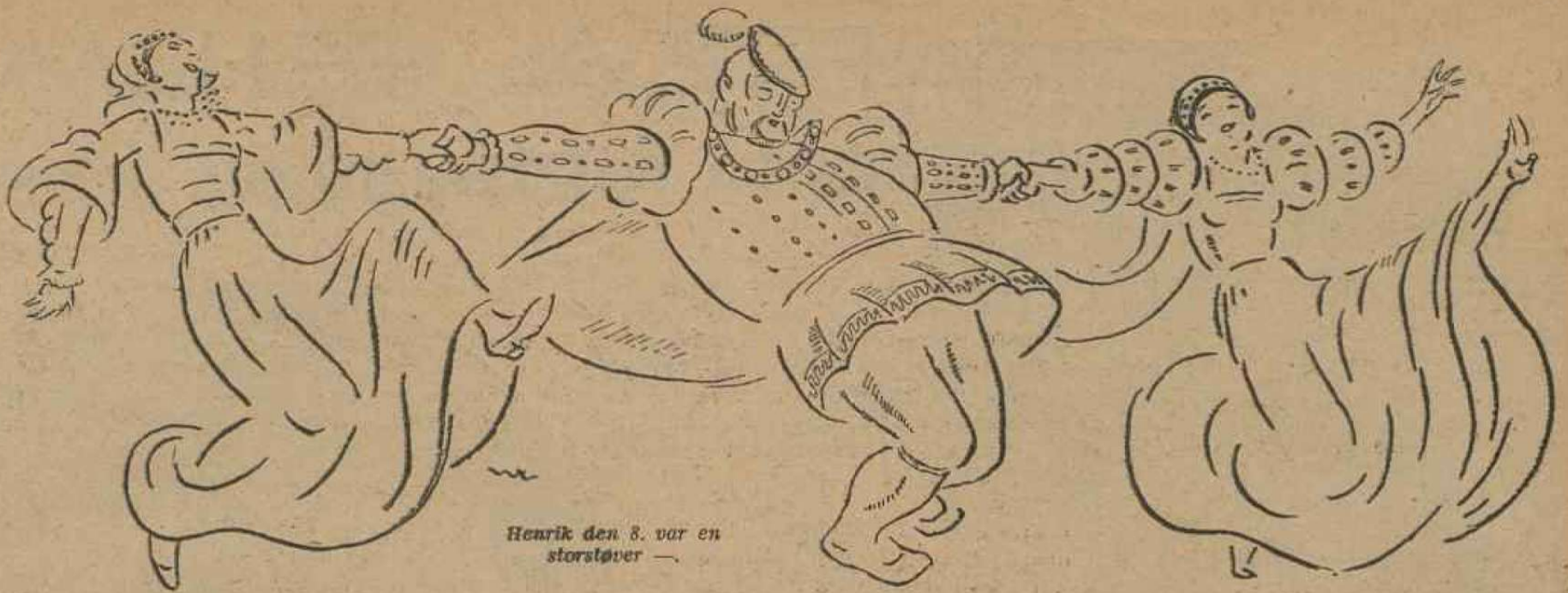
Jeg tilstår åpent at jeg var sterkt grepet da jeg atter skuet denne gaven. Mine tanker gikk til alle de gode menn som den hadde gledet — omkostningsfritt. Om en måneds tid vil den fortsette sin vandring igjen, men vi velger en ny rute. Jeg sender den til en venn i Australia, hvor jeg føler mig forvisset om at den er ukjent.

Vi har nu fulgt en julegaves levnetsløp så å si fra vuggen til graven. Men dette er bare en av de mange. Spørsmålet — hvor blir

«Kardinal Wolsey betaler regningen!»

Henrik den 8. var en storstøver —

det av alle julegavene — må nok fremdeles fortsette å plage oss tankens menn. Hvert år blir en bølge av komplett unyttige saker skyllet over landene, og så skiller man sig av med dem så snart julen er over og første leilighet byr sig. En god del av disse gaver bringes i sirkulasjon efter «Røkerens ideelle venn»-metoden; men hovedmassen av julegaver forsvinner. Min teori er at de enten blir solgt

terende som dette opslagsverk er beheftet med. Jeg sikter til den uting at artikkelene stanser nettop på det punkt hvor leseren er blitt ivrig og betatt.

La oss for eksempel se på den beskrivelse av nyttårsdag i England i middelalderen.

I de dager — heter det — pleiet kongen å «avpresse gaver fra sine undersåtter», og i det herrens år 1533 opkrevet Henrik den 8. mange tusen pund på denne måten. Biskop Latimer — en mann med et lyst hode — gjorde imidlertid kongen det puss at han sendte et eksemplar av det gamle testamente istedenfor penger. Han hadde brettet inn den siden hvor Brevet til Hebreerne XIII 4. står.

Så langt er allting bra. Dette er jo meget underholdende. Men så nevnes det at ved en annen anledning måtte kardinal Wolsey punge ut med £117-17-6 til kongen. Her trenges nærmere forklaring. Hvorfor dette underlige beløp?

Jeg har hørt flere forklaringer på dette mysterium. Den første er at kongen møtte kardinalen i en mørk bakgate nettop som prelaten var på vei hjem fra banken. Kongen tømte så kardinalens lomme. Jeg synes imidlertid ikke at dette låter bra. Hvis Wolsey hadde hevet penger i banken, vilde han aldri i verden ha gjort bruk av en så excentrisk sum. Han visste jo dessuten at det var nytt-

årstid og at Henrik var i byen. I alle tilfelle vilde han ha hatt væbnet eskorte.

Vi har en annen forklaring, og den er meget mer sannsynlig. Pengene skiftet eier i de små timer, for eksempel like før oppbruddet av et veldig bakkanal. Kongen gav en fest, og når så tjeneren kom med regningen, sa kongen — «Gå til kardinalen, det er han som sitter der oppe på hjørnet med den veldig papirhatten».

Dette er en bra forklaring. Regningen kom på nøyaktig £117-15-0. To shilling var drikkepenger til tjeneren, og den lille garderobedamen fikk 6 pence.

Enhver som bruker tankene sine må komme til dette resultat, men jeg mener at Encyclopædia Britannica ikke burde belaste sine lesere med denslags hjernearbeide. Verket driver grov spøk med leseren, en form for underholdning som er helt uverdigg et verk med så stor utbredelse.

Et annet resultat som jeg er kommet til ved å rådføre mig med Encyclopædia Britannica er at min opfatning av oldtidens persere er blitt betydelig rokket. Jeg har alltid betraktet dem som et nøkternt, ansvarsbevisst folkferd, altså på ingensomhelst måte nogen som man vilde beskyldte for å ha forvirrede begreper med hensyn til humor. Og dog leser vi (Forts. side 41).

«Stik opførte de gamle egyptere sig også».

eller byttet inn der hvor de er kjøpt. De dukker jo op igjen næste år i ny inkarnasjon.

Jeg er blitt fortalt, og det er sikkert riktig, at alle store butikker i London har et utvalg av dyktige folk som forvandler gamle julegaver til nye. De mottar for eksempel et sett, bestående av lommebok, cigarettetu og manicureskrin, og efter et par netthendte berøringer blir det en dameveske. De tar en litt medtatt Longfellow og fernisserer ham op. Et skjert som er et nummer eller to for frisk i kuløren, blir en genser til en pekingeser.

Hvis jeg bare hadde visst om disse menn før, kunde jeg utvilsomt, for en rimelig godtgjørelse, ha fått forvandlet tante Charlottes vinkaraffel til et par tøfler eller en gaveutgave av Robert Browning.

De eksisterer nemlig disse menn, jeg vet det nu. Det er efter min mening den eneste rimelige forklaring på julegavens komplette forsvinnen. Materien kan jo ikke ødelegges, den kan bare bli forandret.

Det moderne barns voksende forderv har medført at å gi julegaver er blitt en meget byrdefull plikt i de senere år. I de gode gamle dager kunde man gi et barn praktisk talt hvad som helst, og det var dypt takknemlig. Jeg kan ennu huske at jeg helt opriktig takket en slektning hvis årlige julegave til mig bestod av en appelsin.

Tanken på hvad barn flest venter sig av oss til jul nu om dagen, er så forstemmende at jeg skynder mig og hopper over en uke for å komme over i det nye år.

Det var da jeg slo op i min Encyclopædia Britannica for å finne stoff til et par siders tankevektige betraktninger i forbindelse med nyttåret og dets skikker, at jeg merket — ikke for første gang — noget overmåte irri-

«Godt nyttår, gutter!» — «Godt nyttår!»

Gledelig jul - godt nyttår!

(Forts. fra side 21).

at de pleiet å gå på visitt nyttårsdags morgen og gi egg til sine venner — nettop en morgen da vi simpelthen ikke orker å se et egg. Jeg kan ikke mer føle hvad jeg engang følte for de gamle persere.

Hvor meget mer sympatisk lyder ikke beretningen om de første kristne. I kirkens første tider — sies der — tilbragte de kristne nyttårsdag i stille meditasjon. Dette er en regel som ennu idag, to tusen år senere, fremdeles praktiseres. Besøk hvilken som helst av Deres venner om formiddagen den 1. januar (det vil si — hvis De er i stand til det, da) og se selv. I 99 av 100 tilfelle vil De finne ham i sengen med en kjølede bandasje om hodet og brom og selters på nattbordet — i stille meditasjon.

Underlig nok har det alltid været en god del uklarhet i den almindelige opfatning av spørsmålet om hvilken dag nyttårsdag virkelig er. Hvilken grunn har vi til å gå ut fra at det nye år nettop skal begynne den 1. januar? Oldtidens romere sa det. Javel, men hvilke romere? Kanskje det var Horats engang han var halvveis nede i flaske nummer to. La oss tenke oss følgende scene:

Horats: Nå gutter, godt nyttår!

Lucullus (som ser op fra druen som han forsøker å knuse med nøtteknekkeren): Hvad mener du? Godt nyttår?

Horats: Det er nyttårsdag imorgen. Vi holder fest med maskerade. Vi ofrer til Janus, og fester, ja, da.

Mæcenat: Fester?

Horats: Det var akkurat det jeg sa, ja.

Mæcenat (tankefullt): Han har rett.

Lucullus: Jeg er sikker på at han har rett. Godt nyttår, da!

Mæcenat: Godt nyttår!

Horats: Godt nyttår!

Virgil: Og dog kunde jeg ha svoret på at nyttåret kommer ved høstjævndøgn, den 21. september.

Virgils avvikende opfatning av problemet skyldes det faktum at han helte til egypternes, fönikernes og persernes skole. I Egypt Fönikia og Persia var salget av knallbonbon og papirhatter meget livlig i hele september. Det kulminerte den 21. september. Middelalderens kristne feiret derimot nyttårets komme den 25. mars. Grekerne var mer storsinnet. Nogen av dem mente at nyttårsdagen var den 21. desember, mens andre holdt på den 21. juni. Dette var en meget gunstig ordning for restauratørene, som kunde regne med to store aftener hvert år, men det virket forvirrende på ligningsvesenet, som aldri riktig visste når de skulde ha selvangivelsen.

Det er lett å se at denslags idékonflikter ikke bare virker forstyrrende, de er avgjort upraktiske. De gjør det ialfall vanskelig for en samvittighetsfull mann å gjøre det som er rett og riktig. Han begynner enkelt og likefrem med å ta et reservert bord for den siste aften i desember, han er forberedt på å danse dersom anledningen skulde by sig, og dermed skulde man tro at saken var i orden.

Men la oss nu se på fortsettelsen. Vi får mars, og tvilen besetter ham. «Hadde jeg rett?» spør han sig selv. «De kristne i middelalderen var dyktige karer. Hvem vet, kanskje de hadde rett?» Den eneste måte å rense sin samvittighet på er å senke sig til dyrets nivå og tilbringe natten mellom den 24. og 25. mars sammen med dem (dyrene altså). Men ikke før har doktoren forlatt hans leie den neste morgen med den beskjed at alt han trenger en uke eller to fremover er en diet av salep, før han begynner å dvele ved tanken på at oldtidens fönikere, som heller ikke var dumme, var overbevist om at den 21. september var nyttårsdag.

Ved dette tidspunkt er han så usikker at han ikke ser nogen annen utvei enn å støve

op alle data som finnes om feiring av nyttår her på jorden. Resultatet er at han såvidt vil bli utskrevet fra sykehuset den 31. desember, så han kan få blande sig med sine tankeløse venner i deres rangel.

Mangen ung mann i livets vår har fått levervanskeligheter ved å lese nyttårsbetraktningen i Encyclopædia Britannica. Min egen lesning av samme har senket mig i dyp tvil, og man bør helst passe på mig om kvelden den 21. juni, jeg er nemlig begynt å helle til det greske syn på sakene.

Jeg har ikke stort mer å si. Hvis nogen av mine ord formår å sette leseren i stand til å møte nyttårsaften i en tankefull stemning, er jeg rikelig belønnet. Hvis — når De kaster serpentiner på en eller annen komplett fremmed person, mens De forsøker å synge siste schlager, synes at nogen hvisker til Dem — «Slik opførte de gamle egyptere sig også» eller «Henrik den 8. var også en storstøver i slike ting», eller hvis De — når De knuser de siste rester av glass og servise, likesom føler et stikk i brystet ved tanken på de dager som ikke er mer, ja, da vil mitt strev ikke ha været forgjeves. Mange takk.

Enerett Norge: A-Magasinet.

Barnets julegave.

Fortsatt fra side 10.

anderledes enn han hadde tenkt sig. Han hadde hånet Gud. Men Gud lot sig ikke håne. Den selvsikre godseier Thord Bjørk opdaget at han ikke kunde flykte fra sig selv. Og Gud innhentet ham der ute i det fremmede. Slik kan det gå.

Og nu er han altså ikke kommet lengre, eller rettere: nu er han kommet så langt, at han idag, julaften, er en angrende synder for både Gud og mennesker. Allikevel, så merkelig det er, ønsker han det ikke anderledes, for nu føler han en dyp og gledelig forventning om det som engang skal komme. Hvilken lykke engang å forenes med dem én elsker —, oppe hos Gud!

En fattig krans er alt han har å gi. For det er barnet, det er Gunnar som har været årsaken til den gode forvandling som er foregått med hans sjel. Og nu ser han alt i et annet lys; det er Guds vilje alt sammen, også at vesle Gunnar døde.

— Gunnar, vesle Gunnar! Han hvisker det frem. — Nu er Gunnar hos Gud!

Og i minnene ser han en lys stille kvinne, som med varsomme hender pusler om den vesle feberhete gutten. Astrid!

Der kommer over ham en heftig lengsel — — —

★ ★ ★

Juledrikken i år ORANIA

En herlig leskedrikk.
Forfriskende og sund.

Fremstillet av
friske appelsiner.

Engang prøvet —
alltid foretrukket.

NORA FABRIKKER

Ring 27010.

Langsamt og i dype tanker går godseier Thord Bjørk opover midtgangen på kirkegården. Han går like frem til støtten og henger kransen varsomt om engelen på toppen. Så folder han sine hender og bøier hodet — — —

Lenge blir han stående slik, og legger ikke merke til at der tett ved siden er en ny grav, blomstene i kranshaugen er ennu ikke helt visne.

Da han endelig ser op, rykker han til.

— Hvem kan det være?

«Fra tjenerne på Bjørk». Det står på en sløife øverst i haugen. Det går isnende koldt gjennom ham; — kan det være henne? Som i feber gir han sig til å lete mellom kransene. «Fra onkel Johan» — fra den og den; han kjenner dem alle. Og litt etter litt går det op for ham med grusom visshet. *Henne* er det, henne som han gjennom næsten to lange år har lengtet efter, da det først gikk op for ham at han virkelig elsket.

— A, han synker skjelvende sammen og begraver ansiktet i de halvvisne blomstene. Den brede ryggen hever sig og ryster.

— Først Gunnar, så henne. Og akkurat nu, da han så gjerne vilde vise henne rettferdighet, og be om tilgivelse for alt det onde han har gjort henne. Kan det være mulig —, å, Gud! Nei. Der demrer et nytt håb nu, da han så gjerne vilde vise rettferdighet, og be om tilgivelse for alt det onde kransene. Trekker frem sløifer som er halvt begravet. — — — Men håbet blir mindre og mindre. Alt tyder på at det er henne.

Da knytter han henderne, knuger dem mot hverandre i heftig smerte. — Kjære Gud, ha barmhjertighet! Uten å sanse det, ber han høit og usammenhengende. — Du vet jeg elsker henne — — si det ikke er sant — — tilgi mig — — gi henne tilbake — — til mig,

Mine ekstra gode
VARMEPOSER
koster nu 4.00 — 5.50 — 6.50.
Engros — detalj.

B. FOSSUM

Rosekrantz pl. 5 inng. Palestredet
Elektr. varmeputer 18. —

